

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет мистецтв
Кафедра декоративно-прикладного мистецтва та дизайну

«Допущено до захисту»
Завідувач кафедри
_____ Ємельова А.П.
«14» травня 2025 р.

Реєстраційний №
«__» _____ 2025р.

**РОЗРОБКА Й ВИГОТОВЛЕННЯ ЖУРНАЛЬНОГО СТОЛИКА ДЛЯ
ІНТЕР'ЄРУ ПРИМІЩЕННЯ В ТЕХНІЦІ ДЕКОРАТИВНОЇ МОЗАЇКИ**

Кваліфікаційна робота студентки
групи ДС-21
ступінь вищої освіти бакалавр
спеціальності 022 Дизайн
спеціалізації 022.03 Дизайн середовища
Ялової Влади Олександрівни
Керівник: викладач кафедри ДПМ та
дизайну
Мусієнко Олександр Олександрович

Оцінка:
Національна шкала _____
Шкала ECTS__ Кількість балів ____
Голова ЕК _____
(підпис) (прізвище, ініціали)
Члени ЕК _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

(підпис) (прізвище, ініціали)

(підпис) (прізвище, ініціали)

Запевнення

Я, Ялова Влада Олександрівна, розумію та підтримую політику Криворізького державного педагогічного університету з академічної доброчесності. Запевняю, що ця кваліфікаційна робота виконана самостійно, не містить академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. Я не надавала, не одержувала недозволену допомогу під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають покликання на відповідне джерело.

Із чинним Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в роботах здобувачів вищої освіти Криворізького державного педагогічного університету ознайомена. Чітко усвідомлюю, що у разі виявлення у кваліфікаційній роботі порушення академічної доброчесності робота не допускається до захисту або оцінюється незадовільно.

_____ Ялова В.О.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СТВОРЕННЯ ДЕКОРАТИВНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ТА ОСОБЛИВОСТІ МОЗАЇЧНОЇ ТЕХНІКИ	6
1.1. Декоративні елементи в дизайні інтер'єру: поняття, роль та функції ..	6
1.3. Матеріали та техніки виконання мозаїчних елементів.....	10
Висновки до розділу 1	10
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ ЖУРНАЛЬНОГО СТОЛИКА В ТЕХНІЦІ ДЕКОРАТИВНОЇ МОЗАЇКИ	11
2.1. Основні етапи створення журнального столика з декоративною мозаїкою	12
2.2. Розробка концепції та створення ескізу виробу	14
2.3. Вибір матеріалів та технологічні особливості виготовлення.....	15
2.4. Кошторис матеріалів: структура та основні складові	18
Висновки до розділу 2	20
ВИСНОВКИ.....	20
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	23
ДОДАТКИ.....	25
Додатки А.....	25
Додаток Б	29

ВСТУП

Актуальність теми. Дизайн інтер'єру є не лише способом облаштування простору, а й мистецтвом, що впливає на атмосферу приміщення та комфорт його мешканців. Декоративні елементи несуть важливий внесок у створенні гармонійного інтер'єру, допомагаючи підкреслити стильове рішення, розставити акценти та надати приміщенню індивідуального характеру.

Однією з популярних та водночас унікальних технік декорування є мозаїка. Це мистецтво, що має багатовікову історію, сьогодні знаходить нове застосування у сучасному дизайні меблів та елементів інтер'єру. Використання мозаїки дозволяє створювати ексклюзивні вироби, які поєднують художню виразність і практичність. Журнальний столик, виготовлений у техніці декоративної мозаїки, може стати не лише функціональним предметом меблів, а й головним акцентом приміщення. Завдяки різноманітності матеріалів, кольорів та технік виконання, мозаїка може використовуватися в інтер'єрах різних стилів – від класики до сучасного мінімалізму.

Актуальність дослідження. Обумовлена зростаючою популярністю індивідуального дизайну та ручної роботи у сфері оформлення інтер'єрів. Сучасні меблеві магазини пропонують широкий вибір продукції, однак серійне виробництво не завжди здатне задовольнити потреби людей, які прагнуть ексклюзивності. Саме тому створення авторських меблів із декоративними елементами, зокрема мозаїчним оформленням, є актуальною та перспективною темою.

Мета роботи. Полягає у розробці та виготовленні журнального столика в техніці декоративної мозаїки.

Відповідно до мети визначено такі **завдання**:

- роль декоративних елементів у сучасному інтер'єрі;
- вивчити історію розвитку мозаїчного мистецтва та його особливості;

- проаналізувати техніки та матеріали, які використовуються у мозаїчному оформленні меблів;
- розробити дизайн та створити ескіз журнального столика;
- обрати відповідні матеріали та технологію виготовлення виробу;
- виготовити столик та оцінити його естетичну і функціональну цінність.

Об’єкт дослідження – декоративні елементи в інтер’єрі.

Предмет дослідження – процес розробки та виготовлення журнального столика у техніці декоративної мозаїки.

Проблема дослідження. Проблема дослідження полягає у недостатньому використанні мозаїки як декоративного оформлення меблів у сучасному інтер’єрі. Попри довгу історію цього мистецтва, його потенціал у дизайні меблів не є достатньо розкритим. Вивчення цієї теми дозволить визначити перспективи поєднання художньої мозаїки та сучасного меблевого дизайну для створення унікальних та функціональних предметів інтер’єру

Для виконання мети та розв’язання поставлених завдань застосовувалися

такі **методи дослідження:**

- аналіз літературних джерел та дослідження аналогів;
- метод дизайнерського проєктування;
- експериментальний метод (виготовлення виробу на основі обраної технології);
- метод комбінування, що дозволяє поєднувати різні матеріали та техніки для досягнення найкращого результату.

Практичне значення дослідження полягає у створенні авторського журнального столика, який може бути використаний як стильний та функціональний елемент інтер’єру. Отримані результати є корисними для дизайнерів, художників-декораторів та майстрів ручної роботи, які прагнуть удосконалювати свої навички у мозаїчному мистецтві.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СТВОРЕННЯ ДЕКОРАТИВНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ТА ОСОБЛИВОСТІ МОЗАЇЧНОЇ ТЕХНІКИ

1.1. Декоративні елементи в дизайні інтер'єру: поняття, роль та функції

Інтер'єр є не лише простором для життя чи роботи, а й відображенням стилю, смаку та індивідуальності власника. Важливу частину у його оформленні відіграють декоративні елементи, які допомагають створити гармонійне середовище та підкреслити концепцію дизайну.

Декоративні елементи — це складові інтер'єру, що виконують як естетичну, так і функціональну роль. Вони можуть бути частиною меблів, освітлення, текстилю або окремими акцентами, такими як картини, скульптури, панно, керамічні вироби тощо [19]. Основна мета їх використання — створення атмосфери, що відповідає загальній стилістиці приміщення, а також забезпечення візуального комфорту [6, с. 316]. Вони можуть бути виконані в різних стилях: класичному, модерному, мінімалістичному, лофті, скандинавському та інших, і саме завдяки декору можна підкреслити певну концепцію дизайну

Декор відіграє важливу роль у формуванні загального враження від приміщення. Його вплив на атмосферу та настрій людей, які перебувають у просторі, є визначальним [20]. Основні аспекти ролі декоративних елементів включають:

1. Створення атмосфери. Декор допомагає створити певну атмосферу в приміщенні: теплу та затишну або холодну та стриману, залежно від вибору матеріалів, кольорів та форм надає настрю [21].
2. Індивідуалізація простору. Декоративні елементи дозволяють підкреслити індивідуальність власника приміщення, його смаки, вподобання та стиль життя [3, с. 55-61].
3. Підкреслення стилю інтер'єру. Декор допомагає посилити стильові особливості приміщення, наприклад, антикварні меблі та канделябри

підкреслюють класику, а абстрактні картини і металеві конструкції – сучасний стиль [8, с. 140].

4. Формування колірної гами. Колір декоративних елементів може як гармонійно доповнювати загальну палітру, так і створювати контрастні акценти [11, с.190].
5. Корекція простору. За допомогою дзеркал, світильників та інших елементів можна змінити візуальне сприйняття простору – зробити його світлішим, просторішим або, навпаки, затишнішим [5, с. 28-33].

Декор виконує не лише естетичну роль, а й може мати практичне призначення. Наприклад, відкриті стелажі або кухонні стільниці часто використовуються як місце для демонстрації колекцій або організації творчого простору. Важливо при цьому враховувати рівень візуального навантаження, яке створюють такі елементи в інтер'єрі [9, с. 39-45].

Основні функції декоративних елементів

1. Естетична – підкреслює загальний стиль інтер'єру, створює візуальну гармонію [17].
2. Функціональна – використовується для покращення організації простору (наприклад, дзеркала візуально розширюють приміщення, килими зонують простір)
3. Психологічна – впливає на настрій людини, створюючи відчуття затишку, спокою або, навпаки, енергійності.
4. Ідентифікаційна – допомагає виразити індивідуальність власника, відображаючи його смак, культурні вподобання та стиль життя.

Види декоративних елементів

Декоративні елементи можуть бути класифіковані за такими критеріями:

- За матеріалом: дерево, метал, скло, текстиль, камінь, кераміка .
- За розміщенням: настінні (панно, картини, шпалери), підлогові (килими, статуї), стельові (люстри, розпис, ліпнина)
- За функціональним призначенням: декоративні меблі, освітлення, текстильні вироби

Вплив декоративних елементів на простір

Декор відповідає за ключову роль у формуванні атмосфери приміщення. Правильно підібрані елементи допомагають створити відчуття простору, комфорту, елегантності або навіть розкоші. Наприклад:

- Використання світлих відтінків у декорі візуально розширює простір [22].
- Натуральні матеріали, такі як дерево або камінь, створюють відчуття тепла та природності [18].
- Контрастні кольори можуть додати динамічності та виразності інтер'єру [16].

1.2. Історія розвитку та сучасні тенденції використання мозаїчного мистецтва

Мозаїчне мистецтво — це одна з найдавніших технік візуального мистецтва, що виникла в Стародавньому Єгипті та Месопотамії, але найбільше розвинулася в Римі і Візантії. Згодом мозаїка стала важливим елементом релігійних і світських будівель, а в наш час продовжує еволюціонувати, інтегруючи новітні технології та матеріали.

1. Давні часи: початок використання мозаїки

Мозаїка вперше з'являється в культурах Месопотамії і Єгипту, де використовувалися природні матеріали, такі як камінці та кераміка (Рис.А.1.1). Однак розвиток мозаїчного мистецтва справжньо почався в античній Греції та Римі, де техніка виготовлення мозаїк значно ускладнилася, а самі мозаїки використовувалися для декорування підлог, стін та фасадів [2, с. 198]. Особливо популярні були мозаїки з природних камінців, що створювали складні орнаменти і зображення.

2. Візантійський період: золота ера мозаїки

У період Візантійської імперії мозаїка досягла свого апогею. Візантійські художники використовували смальту — спеціально виготовлене кольорове скло — для створення образів, що мали духовне значення.

Золотий фон став важливим елементом композицій, оскільки він символізував божественне світло. Це мистецтво часто використовувалося в декоруванні церков і базилік, таких як Свята Софія в Константинополі (Рис.А.1.2), де мозаїки є незмінним атрибутом храмового мистецтва [14, с. 62-69].

3. Середньовіччя та Ренесанс

Після занепаду Римської імперії мозаїка в середньовіччі знову стала важливим елементом християнського мистецтва. В основному вона використовувалася в храмових інтер'єрах для створення релігійних зображень. У період Ренесансу мозаїка набуває нових форм, і художники, такі як Джорджо Вазарі (Рис.А.1.3), починають застосовувати нові техніки, включаючи використання мармуру та каменів для створення портретів і пейзажів. Мозаїка того часу мала велике значення як декоративний елемент для палаців і церков, активно використовувалась в архітектурі [4, с. 156].

4. Сучасні тенденції в мозаїці

У XX-XXI століттях мозаїка переживає своє нове відродження. Сучасні художники використовують нові матеріали — скло, метал, перероблені матеріали, а також інтегрують технології 3D-друку та цифрових технологій у створення мозаїчних композицій. Однією з важливих тенденцій є використання мозаїки в урбаністичних просторах. Вуличне мистецтво, де мозаїка стає частиною міського пейзажу (Рис.А.1.4), дозволяє створювати унікальні візуальні ефекти і покращувати естетику громадських місць [13, с. 50-56]. Крім того, в останні роки з'явилась тенденція створення екологічних мозаїк із перероблених матеріалів, що відповідає сучасним вимогам щодо сталого розвитку та збереження навколишнього середовища.

5. Цифрові технології та мозаїка

Зі зростанням цифрових технологій сучасні художники використовують комп'ютерне моделювання для проектування мозаїчних робіт. Програми

для 3D-модельовання дозволяють створювати точні ескізи і оптимізувати виробничі процеси, що значно зменшує час, витрачений на виготовлення мозаїк (Рис.А.1.5). Це дозволяє художникам реалізовувати більш складні та деталізовані проекти, ніж це було можливо в традиційні часи [1, с. 88-95].

1.3. Матеріали та техніки виконання мозаїчних елементів

Мозаїка є одним із найдавніших видів декоративно-прикладного мистецтва, що використовується для оформлення архітектурних споруд, інтер'єрів, сакральних об'єктів та навіть сучасних арт-інсталяцій. Мозаїчне мистецтво є таким же давнім, як і будь-яка інша форма мистецтва. Його техніка, стаючи все складнішою і вишуканішою, являє собою художнє вираження, яке не є спонтанним, а свідчить про висококультурне середовище. Будь-хто, котрий стикаючись з блискучою візантійською мозаїкою, наївно вважає її продуктом лише однієї культури, глибоко помиляється, адже вона є результатом взаємодії та синтезу багатьох культурних впливів [9, с. 39-45].

У сучасному світі мозаїка продовжує вдосконалюватися, поєднуючи традиційні методи із цифровими технологіями та новими матеріалами [12, с. 220].

Висновки до розділу 1

У першому розділі було проведено ґрунтовне теоретичне дослідження декоративних елементів в інтер'єрі та мозаїчного мистецтва як важливого складника дизайнерського середовища. Розкрито сутність декоративних елементів, їхнє значення в оформленні простору, функціональні можливості та естетичну цінність. З'ясовано, що декор є не лише засобом прикрашання, а інструментом, здатним формувати настрій, створювати візуальний комфорт і навіть впливати на психологічний стан людини. Його багатофункціональність охоплює естетичну, утилітарну, ідентифікаційну й емоційну сфери, що робить декоративні елементи ключовим чинником у дизайні інтер'єру.

Особлива увага приділена класифікації декоративних елементів за матеріалами, призначенням і способом розміщення. Це дозволяє глибше зрозуміти, як різні типи декору взаємодіють із простором, змінюючи його геометрію, сприйняття та функціональне навантаження. Зроблено висновок, що завдяки грамотному використанню декору можна не лише підкреслити стиль приміщення, але й вирішити завдання зонування, освітлення чи візуальної корекції простору.

Розгляд мозаїки як окремого виду декоративного мистецтва дозволив простежити її історичну еволюцію: від перших прикладів у Стародавньому Єгипті до витончених візантійських композицій і сучасних цифрових проєктів. Встановлено, що мозаїка — це унікальний художній інструмент, який увібрав у себе впливи різних епох і культур, водночас залишаючись актуальним і затребуваним і в новітній архітектурі, і в урбаністичних практиках.

У XX–XXI століттях мозаїчне мистецтво переживає нову хвилю популярності. Інтеграція інноваційних матеріалів, цифрових технологій, 3D-моделювання та екоорієнтованих підходів створює умови для появи нових форм і рішень. Мозаїка все частіше стає не лише оздобленням інтер'єру, але й виразником ідей сталого розвитку, креативного підходу до простору та інструментом комунікації в громадському середовищі.

Таким чином, результати дослідження підтверджують, що декоративно-прикладне мистецтво, зокрема мозаїка, залишається важливим засобом візуальної комунікації, що об'єднує традиції минулого з сучасними дизайнерськими тенденціями. Її потенціал у створенні унікального, естетично цілісного й функціонально досконалого інтер'єру є невичерпним.

РОЗДІЛ 2.

ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ ЖУРНАЛЬНОГО СТОЛИКА В ТЕХНІЦІ ДЕКОРАТИВНОЇ МОЗАЇКИ

2.1. Основні етапи створення журнального столика з декоративною мозаїкою

Створення авторського предмета інтер'єру, зокрема журнального столика, є складним багатоступеневим процесом, який охоплює розробку ідеї, пошук композиційного рішення, виконання ескізів, технічну побудову конструкції, виготовлення об'єкта та оздоблення декоративними засобами. У даному проєкті основний акцент зроблено на поєднанні функціональності столика з естетикою декоративної мозаїки як художнього прийому [7, с 128].

1. Формулювання творчої ідеї та вибір стилістики

На початковому етапі відбувається формування ідеї виробу: визначаються його функціональні характеристики (призначення, розміри, кількість опор, висота), стильове спрямування (етно-мінімалізм, модерн, лофт), а також ключові елементи художньої виразності — мозаїка, контраст матеріалів, структура каркасу.

Цей етап передбачає:

- аналіз сучасних тенденцій меблевого дизайну;
- вивчення аналогів на ринку (Рис.Б.2.1);
- визначення потреб цільової аудиторії;
- окреслення технічних можливостей реалізації.

2. Розробка ескізу та візуального образу виробу

Другий етап включає виконання начерків, підбір композиційної структури, пошук пропорцій. Особливу увагу приділено мозаїчному фрагменту — як ключовому декоративному елементу. Він повинен гармонійно поєднуватися з конструкцією виробу, підкреслюючи авторське бачення.

На цьому етапі здійснюється:

- створення 2D-ескізів;
- побудова об'ємної 3D-моделі;
- первинний підбір кольорів, текстур, матеріалів;

- візуалізація виробу в інтер'єрі.

3. Конструювання та створення технічної документації

Важливим кроком є побудова креслень із точними геометричними розмірами. Це забезпечує відповідність форми та пропорцій виробу на етапі виготовлення. Конструкція має бути не лише естетичною, а й міцною, стабільною та придатною до експлуатації.

Тут формуються:

- загальний вигляд виробу;
- креслення основних деталей (рама, ніжки, стільниця);
- технологічні розгортки;
- специфікація матеріалів.

4. Вибір матеріалів та розрахунок витрат

Одним із ключових моментів у виробництві є правильний підбір матеріалів. Вони мають відповідати не лише дизайнерському задуму, а й технічним вимогам: міцності, довговічності, екологічності. Одночасно розраховується кількість необхідних матеріалів, планується кошторис витрат [10, с.75].

5. Виготовлення прототипу або макета

Цей етап передбачає створення пробної моделі в реальному масштабі або в зменшеному варіанті. Це дозволяє оцінити конструктивні рішення, зручність експлуатації, сполучення елементів.

Виготовлення може проводитись:

- вручну — із застосуванням базових інструментів;
- частково на станках — фрезерування, зварювання, шліфування.

6. Обробка та декоративне оздоблення

Коли конструктивна частина завершена, настає етап обробки: шліфування, фарбування, лакування. Декоративна мозаїка вкладається у спеціально підготовлену нішу на стільниці — вручну, з дотриманням обраного орнаменту. Вона закріплюється клейовими сумішами та захищається прозорим шаром епоксидної смоли або скла.

7. Завершальний контроль і презентація

На фінальному етапі здійснюється:

- перевірка конструкції на стійкість;
- оцінка відповідності естетичного образу початковому ескізу;
- фотофіксація виробу;
- підготовка презентаційних матеріалів для дипломного захисту.

2.2. Розробка концепції та створення ескізу виробу

Розробка будь-якого дизайнерського об'єкта, зокрема предмета меблів, розпочинається з концепції. Концепція — це ідейна основа, що визначає характер виробу, його стилістичне спрямування, функціональність, а також художню мову, якою «говорить» об'єкт до глядача. У даному дипломному проєкті йдеться про створення авторського журнального столика, в основі якого — поєднання геометричного конструктивізму та декоративної мозаїки з національним візерунком.

Головною метою стало створення предмета інтер'єру, що поєднує сучасний вигляд і традиційну українську символіку. Конструкція столика задумана так, щоби зберігати функціональність (зручна висота, достатня площа стільниці, стійкість), але водночас була нестандартною, акцентною в інтер'єрі. Візуально виріб має вигляд чотирьох взаємопов'язаних рамок, які утворюють симетричну просторову структуру. Ця форма ніби «вивертає простір», викликаючи цікаві візуальні враження завдяки ритмічному повторенню порожнин і об'ємів.

Центром композиції є мозаїчна вставка у вигляді фрагмента українського орнаменту. Обрано чорно-червону кольорову гаму, що є однією з найдавніших в українському декоративному мистецтві та символізує єдність сили (червоний) і глибини (чорний), життя і пам'яті (Рис.Б.2.2).

Пошук форми та структури

На першому етапі було створено низку начерків у ручному форматі. Було протестовано кілька варіантів композицій (Рис.Б.2.3).

Після аналізу зупинилися на варіанті як найбільш гармонійному. Структура виробу складається з двох рівнів прямокутних секцій, з'єднаних під кутом 90° нахрест. Це надає столику візуальної складності та створює ілюзію руху (Рис. Б.2.3).

Етап створення 3D-моделі

За допомогою графічного програмного забезпечення було побудовано тривимірну модель виробу. На цьому етапі визначилися з точними розмірами:

- висота столика — 370 мм,
- довжина — 670 мм,
- глибина — 440 мм (по найбільшій діагоналі).

Також були розроблені:

- технічне креслення (Рис. Б.2.4), яке містить усі ключові розміри,
 - варіанти оформлення декоративної частини столика, розробка схеми елемента з мозаїки (Рис. Б.2.5), та варіанти його розміщення (Рис.Б.2.6).
- Візуалізація столика в інтер'єрі з мозаїкою (Рис. Б.2.7), що дозволяє оцінити його загальний вигляд у середовищі.

Декоративна мозаїка — не просто елемент оздоблення, а символічна частина концепції. Вона підсилює національну ідентичність виробу, виступаючи як візуальний код. Орнамент розміщено в центрі стільниці, закладено у спеціальну нішу і захищено прозорим склом або шаром епоксидної смоли.

Мозаїка виконується вручну, що додає унікальності виробу й водночас підкреслює важливість ручної праці у сучасному дизайнерському процесі.

Підсумок етапу

Розробка концепції та ескізу дозволила перейти від абстрактного задуму до конкретної моделі, що має чітко виражену ідею, сучасну форму та глибокий символічний підтекст. Цей етап є фундаментом для подальшого вибору матеріалів, технічних рішень і безпосереднього виготовлення виробу.

2.3. Вибір матеріалів та технологічні особливості виготовлення

Успішна реалізація дизайнерського виробу залежить не лише від ідеї та композиції, а й від правильно підібраних матеріалів та технології їх обробки. Вони визначають не тільки зовнішній вигляд, але й міцність, стійкість до експлуатаційних навантажень, довговічність і загальну якість виробу.

Для основної конструкції журнального столика обрано металевий профіль (Рис.Б.8), що дозволяє створити стійкий та водночас витончений каркас. Оптимальним варіантом є профільна сталева труба з квадратним перерізом (40×40 мм), яка має високу жорсткість, легко піддається зварюванню, шліфуванню та фарбуванню.

Переваги металевого каркасу:

- висока міцність і зносостійкість;
- геометрична точність (легко дотримуватись заданих розмірів);
- можливість створення складних форм через гнучкість обробки;
- надійність при експлуатації у побутових умовах.

Фінішна обробка виконується аерозольним фарбуванням у матовий чорний колір, що надає виробу сучасного вигляду та захищає поверхню від корозії й подряпин.

Матеріали для стільниці та мозаїки

Поверхня столика, крім каркасної частини, містить мозаїчну вставку, яка виконує декоративну функцію. Для основи стільниці обрано МДФ або фанеру товщиною 18–20 мм — ці матеріали мають гладку поверхню, легко фрезеруються, стійкі до деформацій.

Мозаїчний візерунок:

- Матеріал: керамічна або скляна мозаїка розміром 10×10 мм.
- Спосіб виготовлення: ручне укладання відповідно до підготовленого ескізу (Рис. Б.2.7) 560–260 мм (на основі вишитого орнаменту).
- Клейова основа: водостійкий плитковий клей на полімерній основі.
- Фінішне покриття: лак, що накладається зверху для захисту й блиску.

Технологічна послідовність виготовлення

1. Розкрій та різання металу

Згідно з кресленням, металеві профілі розрізаються під кутами (90° та 45°) за допомогою стрічкової пилки або болгарки. Далі торці зачищаються для зварювання (Рис. Б.2.9).

2. Зварювальні роботи

Деталі зварюються між собою відповідно до об'ємної структури. У роботі важливо зберігати точність, щоб уникнути перекосів — це забезпечує симетричність виробу (Рис. Б.2.10).

3. Шліфування зварних швів

Після зварювання поверхні шліфуються до ідеальної гладкості. Особливу увагу приділяють стикам, які мають бути непомітними.

4. Фарбування

Каркас проходить підготовку (знежирення, ґрунтування), після чого наноситься аерозольна фарба. Виріб залишається до повного висихання (Рис. Б.2.11).

5. Підготовка стільниці

В фанері/МДФ підготовлюється ніша для мозаїчного вкладу. Поверхня обробляється ґрунтом і фарбується в білий або нейтральний тон.

6. Викладання мозаїки

По шаблону наноситься мозаїка, яка приклеюється вручну (Рис. Б. 12). Після висихання шви затираються спеціальною затиркою фугою для мозаїки.

7. Фінальне покриття

Вся площа з мозаїкою покривається тонким шаром лаку або накривається загартованим склом, щоб захистити візерунок від зносу.

8. Монтаж стільниці до каркасу

Готова декоративна панель монтується на металеву основу за допомогою прихованих кріплень (Рис. Б. 13) або вставляється в каркасну рамку.

9. Результат

У результаті завершення всіх етапів технологічного процесу отримано готовий виріб, який повністю придатний до експлуатації за призначенням (Рис. Б. 14).

2.4. Кошторис матеріалів: структура та основні складові

Важливим етапом у процесі виготовлення будь-якого дизайнерського виробу є складання кошторису матеріалів. Це дозволяє оцінити економічну доцільність реалізації проєкту, визначити фінансове навантаження, спланувати витрати на кожен етап виготовлення та обґрунтувати вибір тих чи інших рішень з погляду вартості, якості та доступності.

Метал для каркасу:

Для виготовлення каркасу використовуються сталеві профільні труби прямокутного або квадратного перерізу. Враховуються також витрати на зварювальні матеріали, абразиви, ґрунт та фарбу.

Таблиця економічного підрахунку витрат на матеріали для металевого каркасу:

Таблиця 2.1

Назва	Од. вим.	Кількість	Ціна (грн)	Сума (грн)
Труба профільна 40×40 мм	м.п.	3	368	1104
Зварювальний електрод	уп.	1	120	120
Абразиви (шліфувальні круги)	шт.	4	69	276
Ґрунт антикорозійний	л	0,5	180	90
Фарба аерозольна	шт.	4	140	560

Разом по металу				2150
-----------------	--	--	--	------

Таблиця економічного підрахунку матеріалів для стільниці та мозаїки:

Таблиця 2.2

Назва	Од. вим	Кількість	Ціна (грн)	Сума (грн)
Фанера вологостійка 18 мм	м ²	0,5	800	400
Керамічна мазаїка біла	уп	4	240	960
Керамічна мазаїка червона	уп	2	240	480
Керамічна мозаїка чорна	уп	2	240	480
Клей плитковий полімерний	кг	1	75	75
Затирка для мозаїки	кг	0,3	110	33
Лак	л	0,3	390	117
Разом по стільниці				2545

Таблиця економічного підрахунку загальної вартості:

Таблиця 2.3

Розділ	Сума (грн)	
Каркас з металу	2150	
Стільниця та мозаїка	2545	
Загальна вартість	4695	

Висновки до розділу 2

У другому розділі дипломної роботи було розглянуто комплекс практичних питань, пов'язаних із розробкою, проєктуванням та підготовкою до виготовлення авторського журнального столика з декоративною мозаїкою.

На основі сформованої концепції, в якій поєднуються сучасна геометрична форма з національними орнаментальними мотивами, було створено ескізний проєкт виробу. У процесі проєктування враховано як естетичні, так і функціональні аспекти: зручність експлуатації, стійкість, візуальна збалансованість, декоративна привабливість.

Було детально проаналізовано процес добору матеріалів, що мають відповідати критеріям міцності, екологічності, технологічності й візуальної гармонії. Особливу увагу приділено мозаїчному декору, який несе не лише декоративну, а й ідеологічну функцію, відображаючи національні традиції через сучасний дизайн.

Остаточним етапом стало складання кошторису, який охоплює всі основні статті витрат і дозволяє оцінити рентабельність реалізації виробу.

Підсумково, розділ демонструє повний цикл створення дизайнерського об'єкта — від ідеї до підготовки до виготовлення.

ВИСНОВКИ

У процесі виконання дипломної роботи було досягнуто поставленої мети — розробити дизайнерський виріб, що поєднує функціональність, естетичну виразність та декоративну цінність, використовуючи традиційні техніки художнього оздоблення в сучасному контексті. Робота включала як теоретичний аналіз, так і практичну реалізацію проєкту, що надало змогу всебічно дослідити обрану тему.

Аналіз літературних джерел дозволив з'ясувати роль декоративних елементів у формуванні інтер'єру, визначити функції мозаїки як художньої техніки, прослідкувати її історичну еволюцію від стародавніх часів до сучасності. Було з'ясовано, що мозаїка — це не лише декор, а засіб візуального вираження культури, символіки, ідентичності.

Власна концепція виробу була розроблена з урахуванням сучасних тенденцій дизайну та етнічних мотивів. Унікальність проєкту полягає в поєднанні модерної геометрії та українського орнаменту, що було реалізовано в композиції журнального столика. Цей підхід сприяв створенню актуального дизайнерського рішення з етнокультурним змістом.

Ескізна розробка та візуалізація дозволили чітко сформувати образ майбутнього виробу, оцінити його композиційну цілісність, ергономіку, кольорову гаму. Використання 3D-моделі надало змогу візуалізувати столик у просторі та врахувати технічні параметри конструкції.

Складання кошторису дало змогу обґрунтувати економічну доцільність виготовлення виробу. Загальна вартість проєкту є помірною, що відкриває перспективу для реалізації подібних дизайнерських виробів у серійному або індивідуальному виробництві.

Результати дослідження можуть бути використані в освітньому процесі на кафедрі дизайну при вивченні дисциплін, пов'язаних із декоративно-ужитковим мистецтвом, предметним дизайном, композицією та матеріалознавством.

Перспективним напрямом є розвиток серії виробів з етномотивами, що сприятиме популяризації української візуальної культури у предметному дизайні.

Отже, всі завдання, поставлені у вступі, виконано. Мету дослідження досягнуто. Було продемонстровано здатність до творчого мислення, аналітичного підходу та практичної реалізації дизайнерського задуму.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Берест О. Цифрові технології в мозаїчному мистецтві. Дизайн. Теорія і практика. 2022. № 4. С. 88–95.
2. Гайдук С. Історія мозаїчного мистецтва. Одеса : Астропринт, 2016. 198 с.
3. Гнатюк Л. Індивідуалізація життєвого простору засобами декору. Вісник дизайну. 2021. № 2. С. 55–61.
4. Грищенко Л. Мозаїка епохи Ренесансу. Київ : Видавництво КНУКіМ, 2017. 156 с.
5. Дудник В. Оптичні ефекти в інтер'єрі. Сучасне мистецтво. 2020. № 5. С. 28–33.
6. Запаско Я. П. Декоративно-ужиткове мистецтво: словник. Львів : Афіша, 2000. 316 с.
7. Іванченко О. Ю. Декоративно-ужиткове мистецтво в інтер'єрі: навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2020. 128 с.
8. Колосов П. Стильові акценти в сучасному інтер'єрі. Львів : Видавництво ЛНУ, 2020. 140 с.
9. Коваль Н. Культурні аспекти візантійської мозаїки. Естетика і культура. 2019. № 2. С. 39–45.
10. Маркович М. Й. Основи проектування інтер'єрів: курс лекцій. Ч. 2. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2016. 75 с.
11. Савчук Н. Колір у дизайні: теорія і практика. Черкаси : ЧДТУ, 2019. 190 с.
12. Соколовська І. Інновації в мозаїці: між традицією і технологією. Київ : Дизайн-центр, 2023. 220 с.
13. Стельмах Т. Сучасні матеріали в мозаїці. Мистецтво в просторі. 2021. № 1. С. 50–56.

14. Чебаненко О. Візантійська мозаїка: символіка і техніка. Художня культура. 2018. № 2. С. 62–69.
15. Декор в дизайні інтер'єру: вплив та прийоми. URL: <https://www.abystudio.blog/dekor-v-dyzayni-interyeru> (дата звернення: 13.02.2025).
16. Новий тренд – емоційний інтер'єр. URL: <https://plitka.kiev.ua/ua/articles/noviy-trend-emotsionalniy-interjer>
17. Основні функції декоративних елементів. URL: <https://ru.osvita.ua/vnz/reports/culture/30437/14>
18. Свідомі правила життя: переваги та важливість екостилю в інтер'єрі приміщення. URL: <https://tk-company.com.ua/uk/svidomi-pravila-jittya-perevagi-ta-vajlivist-ekostilyu-v-inter-yeri-primischennya>
19. Wesson J. The Power of Decorative Elements in Interior Design. Medium. URL: <https://medium.com/@trashcanswesson942/the-power-of-decorative-elements-in-interior-design-adding-style-and-personality-to-any-space-9bf73361f8e> (дата звернення: 07.01.2025).
20. How Decor Influences Mood. Houzz. URL: <https://www.houzz.com/decor-influence> (дата звернення: 08.01.2025).
21. Decor Trends 2024. DesignBoom. URL: <https://www.designboom.com/decor-trends> (дата звернення: 09.01.2025).
22. Як використовувати колір в інтер'єрі. URL: <https://okstudio.in.ua/articles/yak-vykorystovuvaty-kolir-v-interieri.html>

ДОДАТКИ

Додатки А

Рис. А.1.1. Урук, Месопотамія, поч. 3 тис. до н.е.

Рис. А.1.2. Візантійська золота ера.

Рис. А.1.3. Мозаїки Софійського собору

Рис. А.1.4. Мозаїка Джорджо Вазарі

Рис. А.1.5. Маріуполь, Донецька область. Кафе «ІЛЮС»

Рис. А.1.6. 3D модель гіпсової мозаїки

Додаток Б

Мозаїчні столики в етнічному стилі:	Використання традиційних візерунків та кольорів, характерних для певних культур, додає інтер'єру екзотичності та тепла. Такі столики часто виготовляються вручну з використанням натуральних матеріалів.	https://www.instagram.com/p/Cf-3RKFNxLx/?igsh=MXRwM2hlN2p2c2x5ZA==	
Сучасні мозаїчні столики:	Поєднання скляної або керамічної мозаїки з металевими або дерев'яними елементами створює стильний та функціональний предмет інтер'єру. Такі столики часто мають геометричні візерунки та нейтральні кольори, що дозволяє їм вписуватися в	https://intmebel.com.ua/dekor/zhurnalnyj-stolyk-v-interyeri/?utm_source=chatgpt.com	

Рис. Б.1.1. Вивчення аналогів на ринку

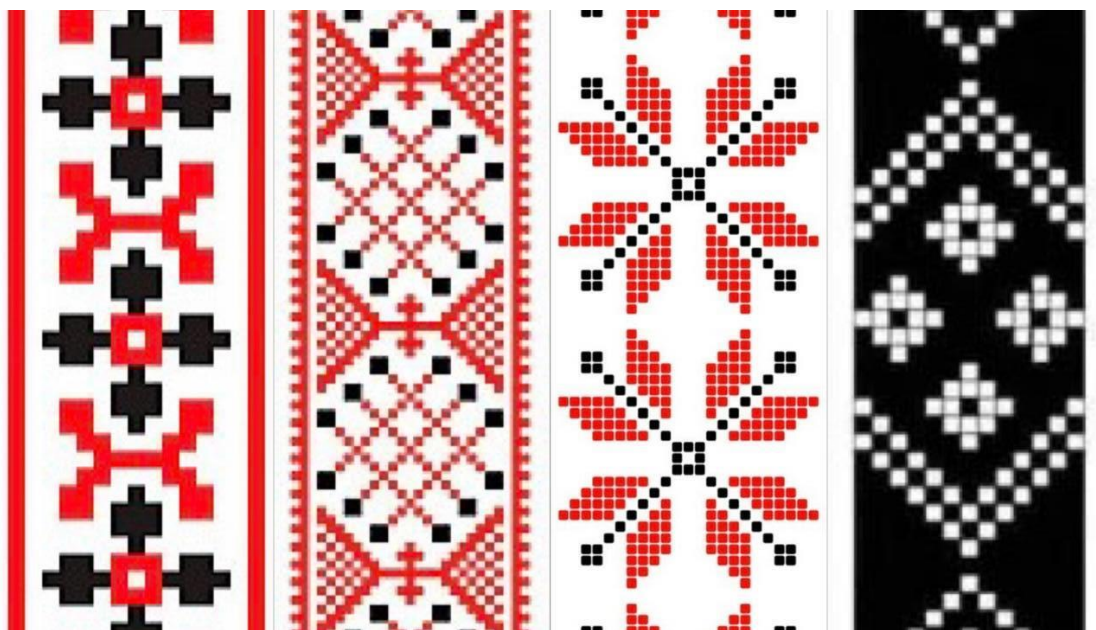
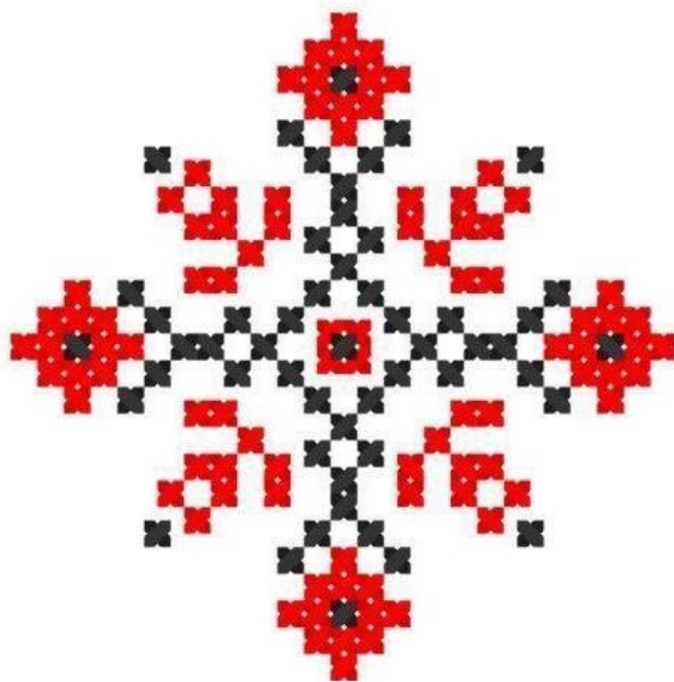

Рис.Б.2.1 Мозаїчна вставка українсько орнаменту

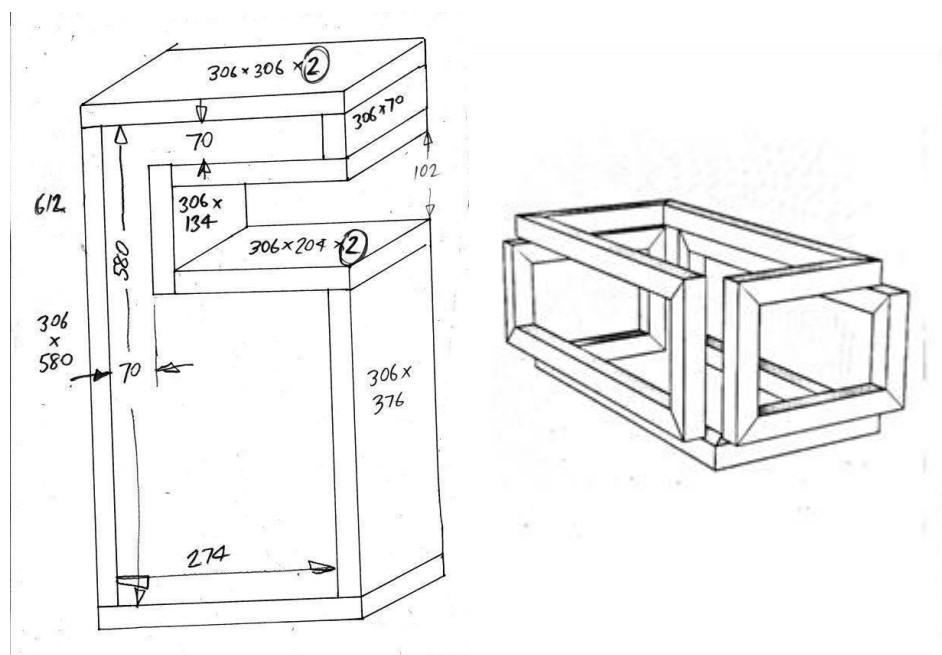

Рис. Б.2.2 Ескізи начерку

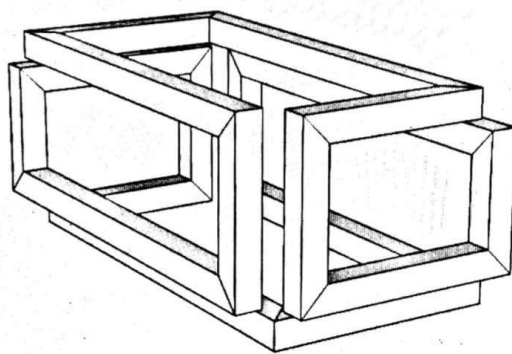
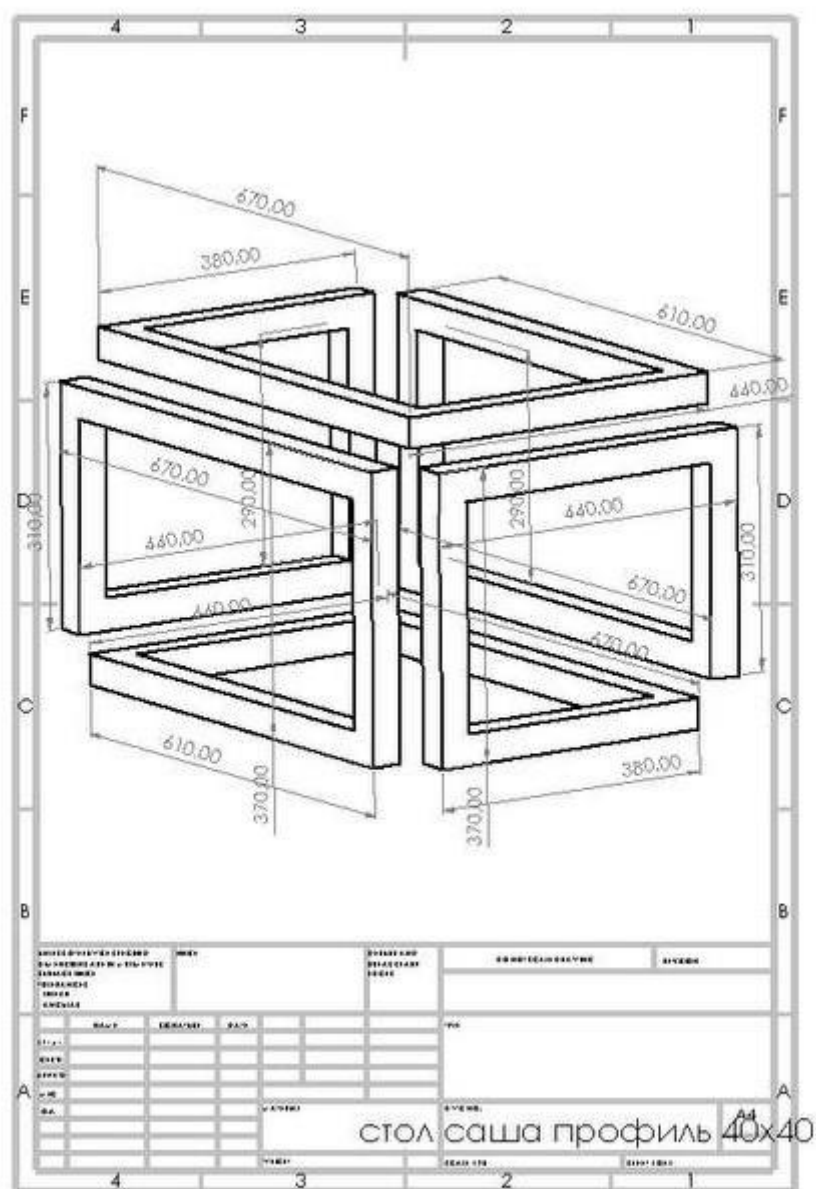
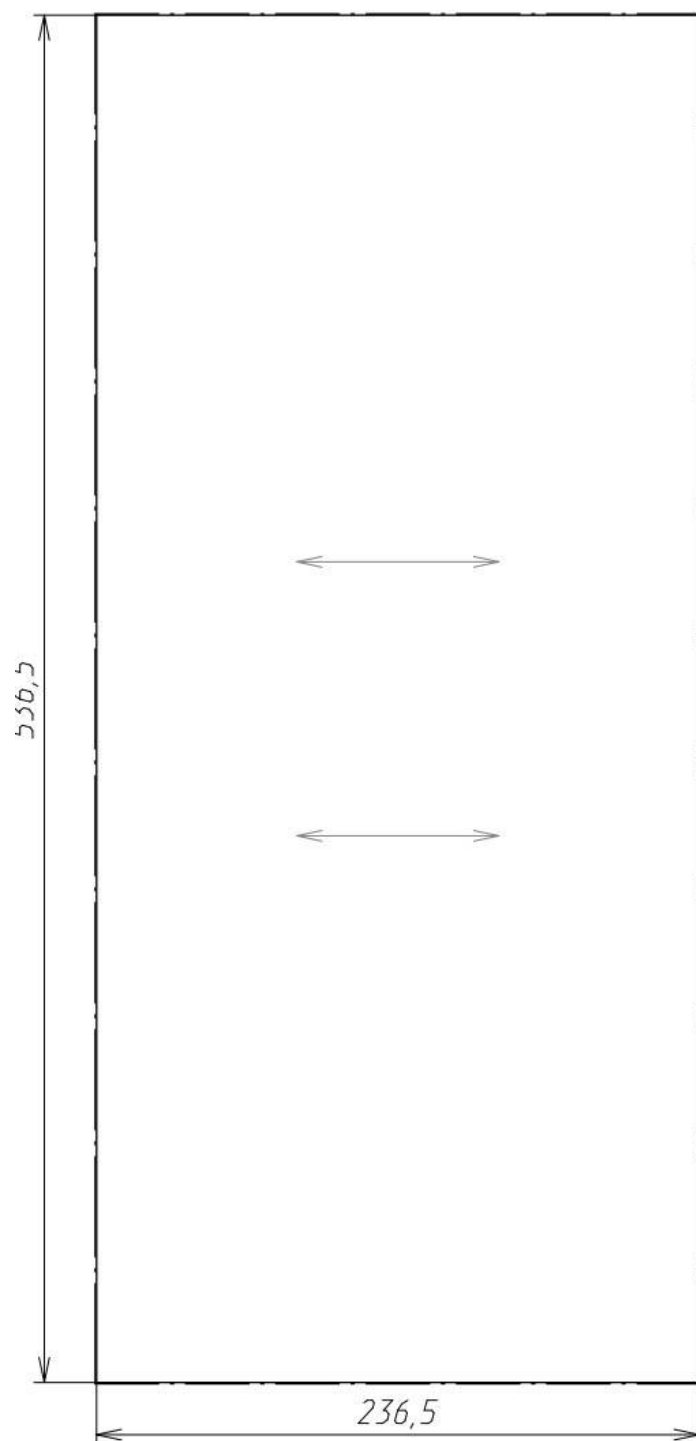

Рис. Б.2.3 Обраний начерк

Модель 1 Схема збірки.001

Горизонтальна

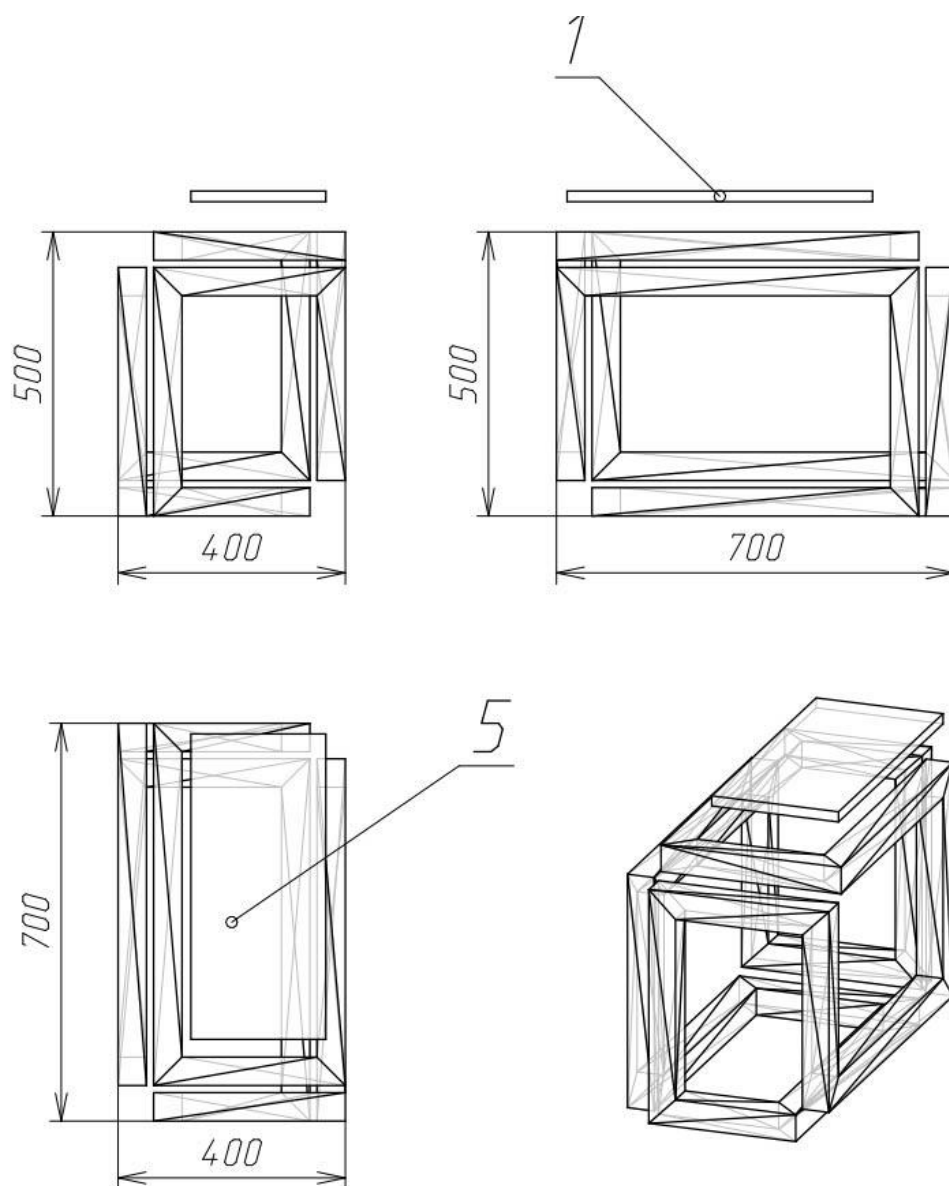
—

МДФ емаль біла. Артикул 76

Кількість в виробі. шт.	1
-------------------------	---

Виробить. шт.	1
---------------	---

Розробив	
----------	--

Модель 1 Схема збірки.000.С6

-	
-	
Збірне креслення	
Кількість в виробі. шт.	-
Виготовити. шт.	1
Розробив	

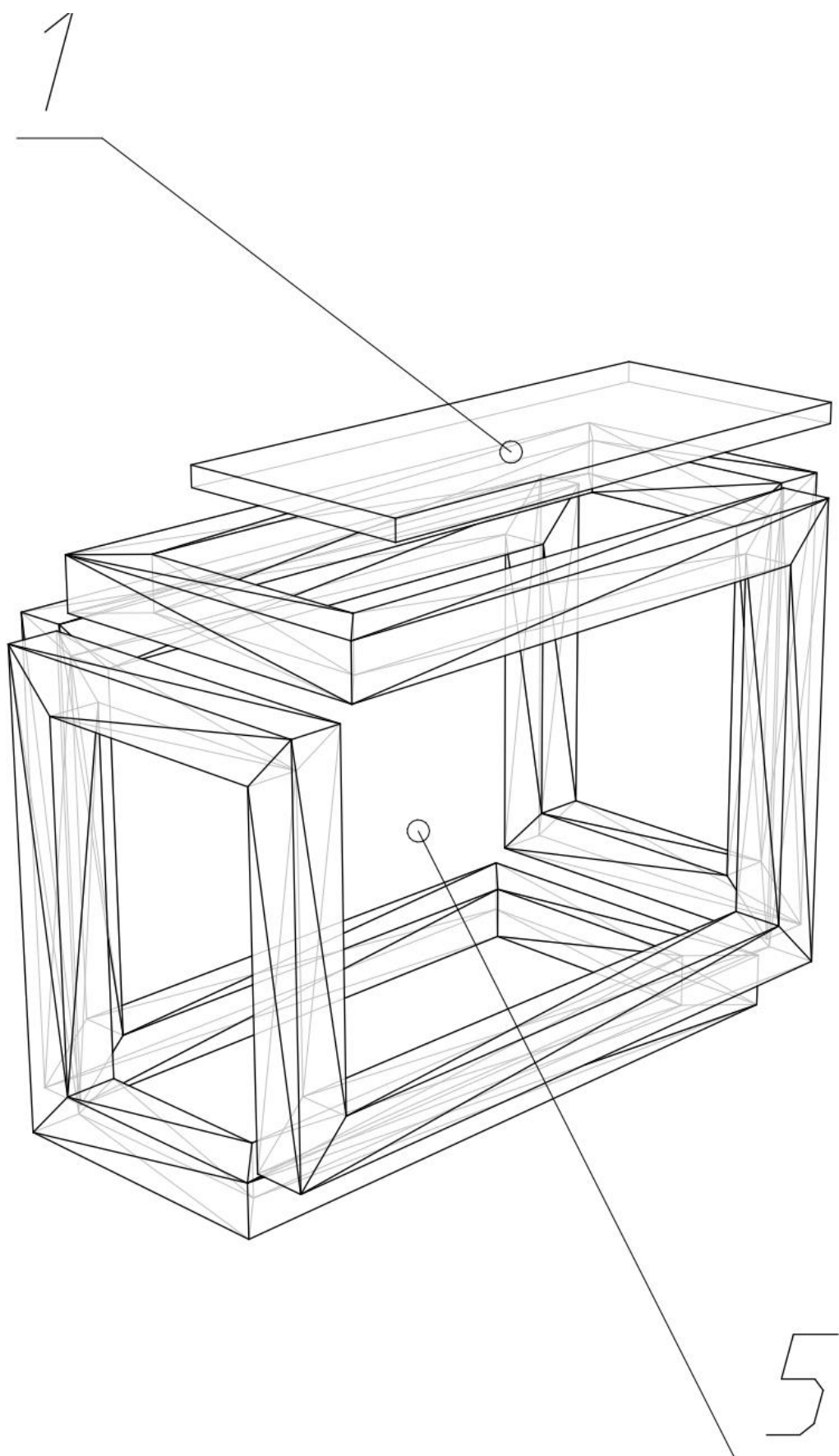

Рис. Б.2.4 Технічне креслення

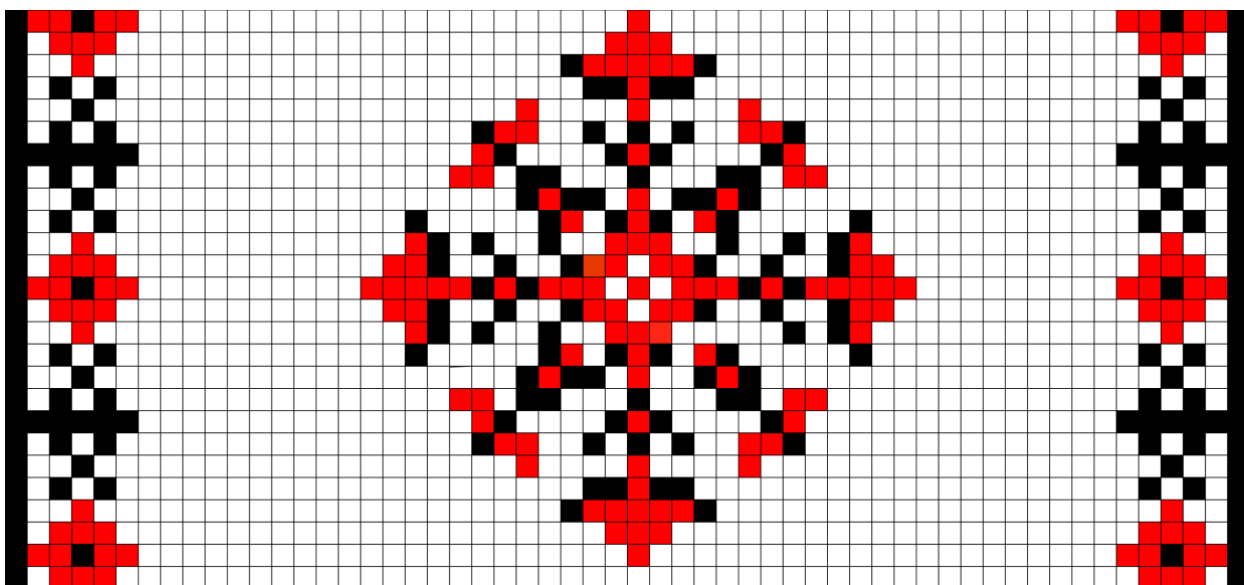

Рис. Б.2.5 Схема мозаїчної викладки

Рис. Б.2.6 Варіанти розміщення декоративного елемента

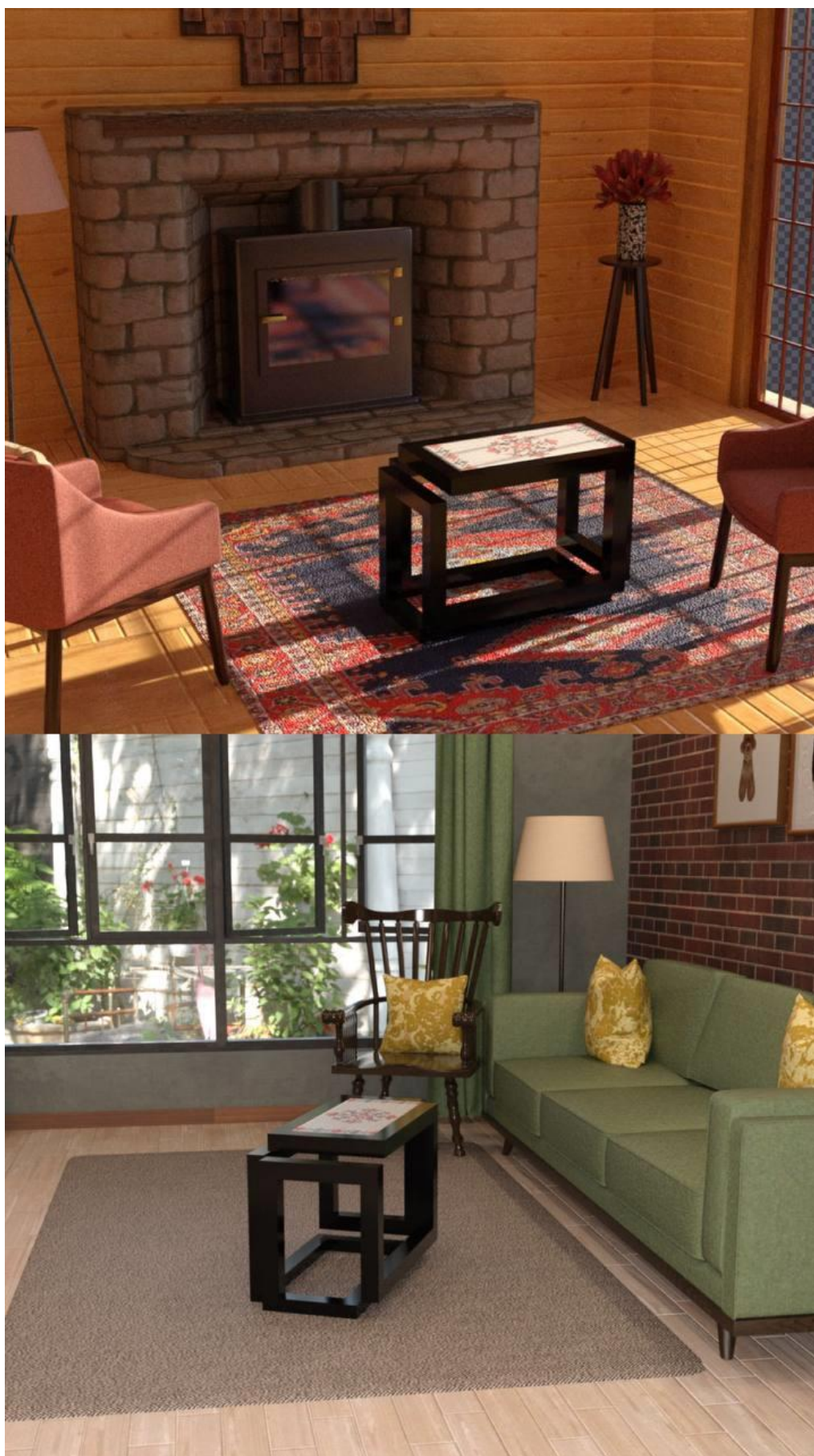

Рис. Б.2.7 Візуалізація столика в інтер'єрі

Рис. Б.2.8 Металевий профіль

Рис. Б.2.9 Розкрій та різання металу

Рис. Б.2.10 Зварювальні роботи

Рис. Б.2.11 Фарбування

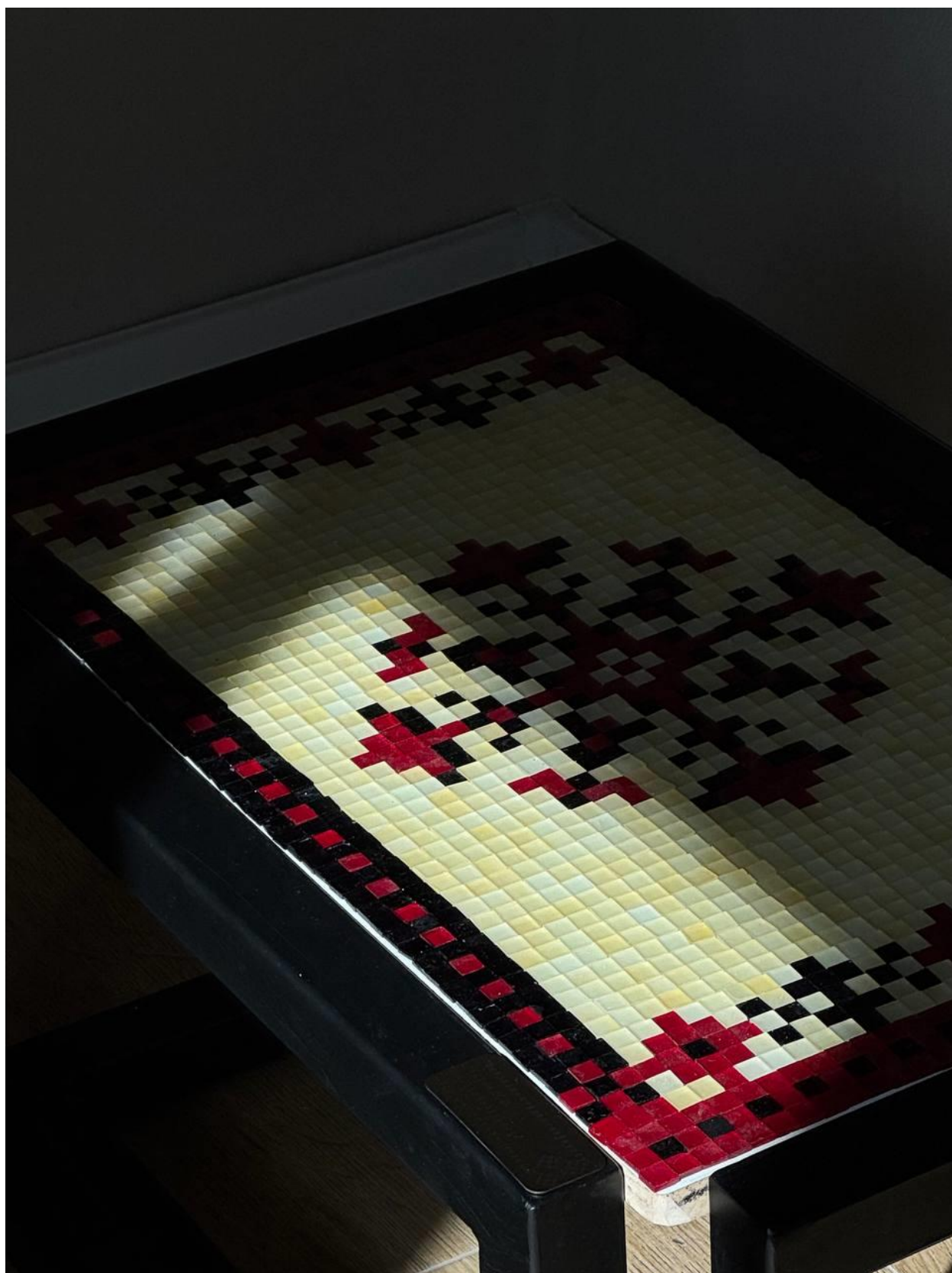

Рис. Б.2.12 Викладання мозаїки

Рис. Б.2.13 Кріплення стільниці

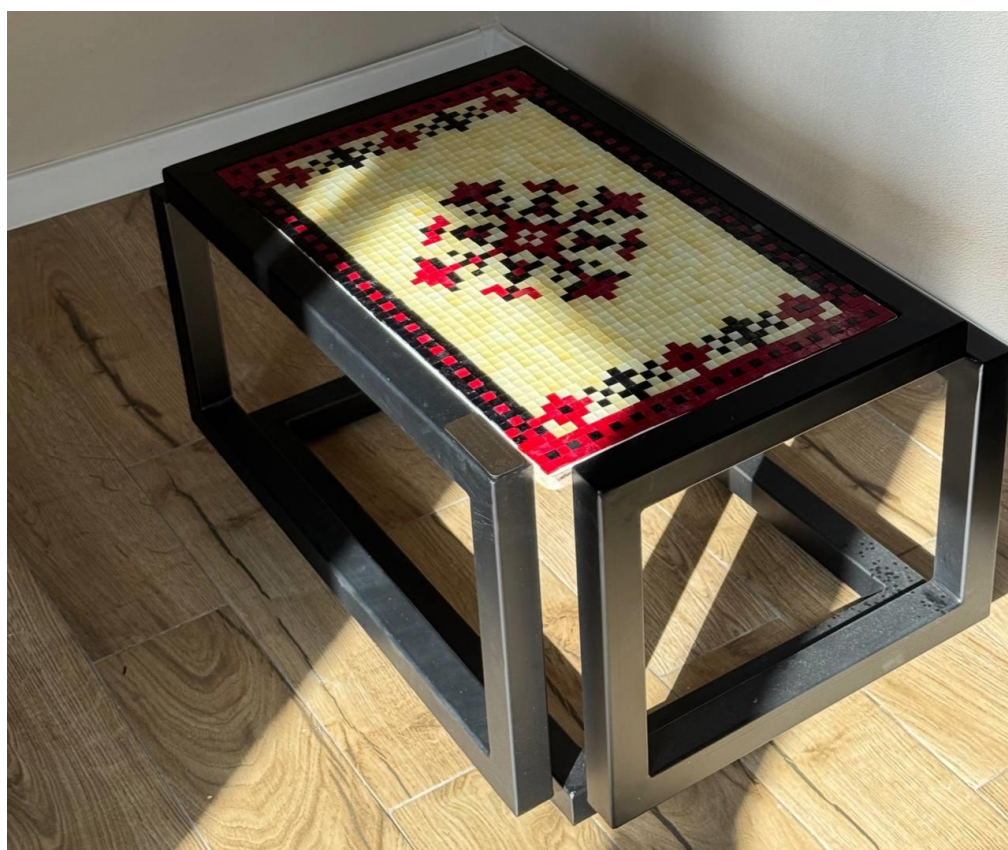
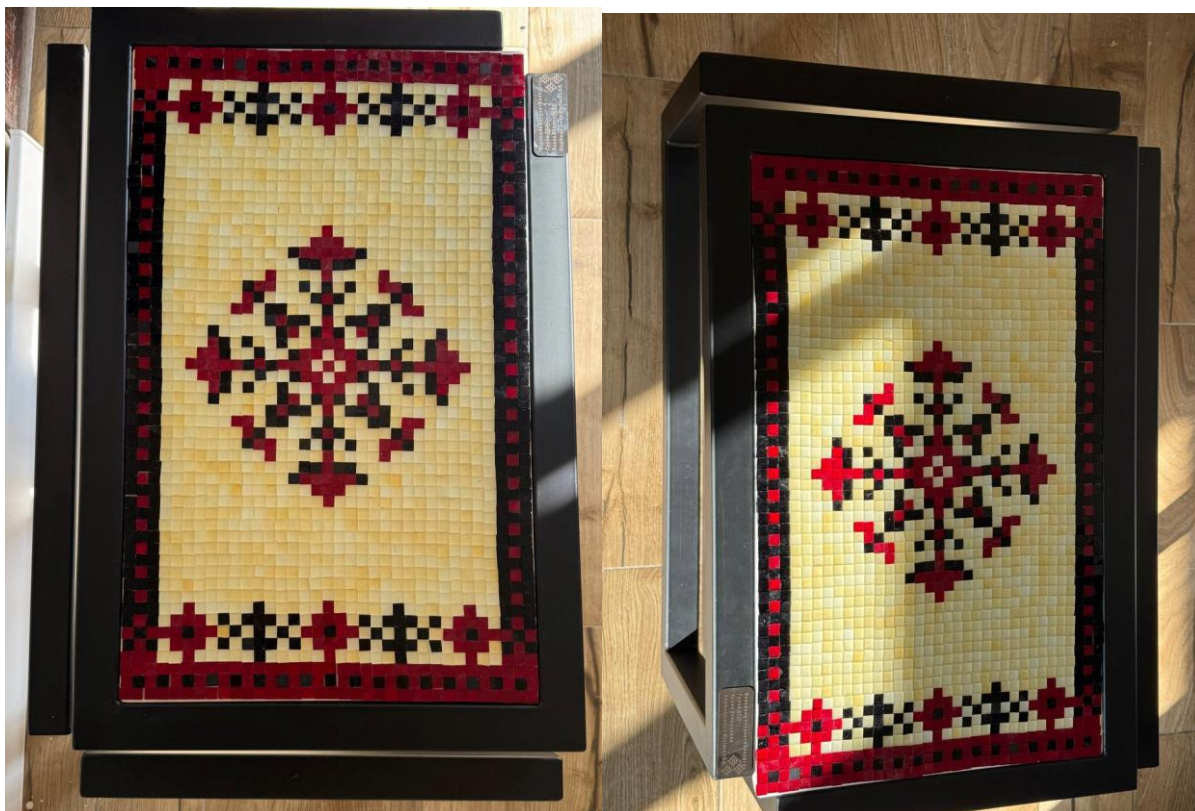

Рис. Б.2.14 Готовий виріб